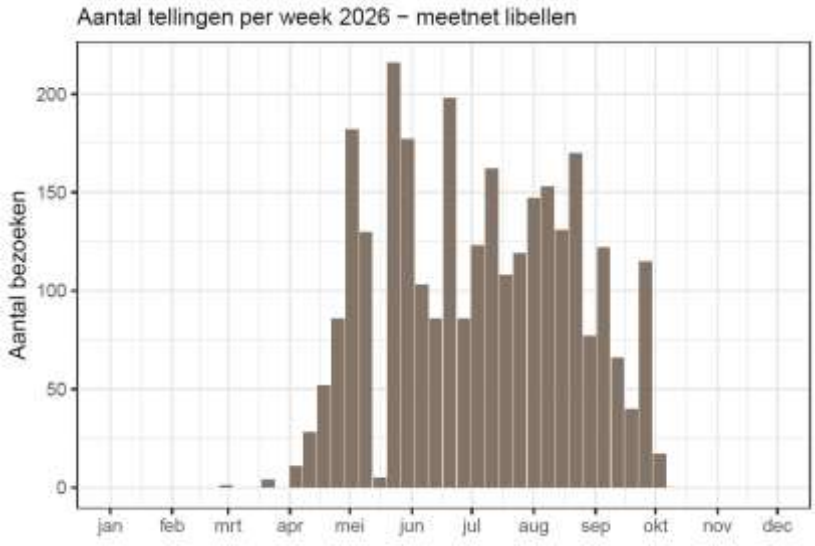
Meetnet Libellen

Oktober 2026

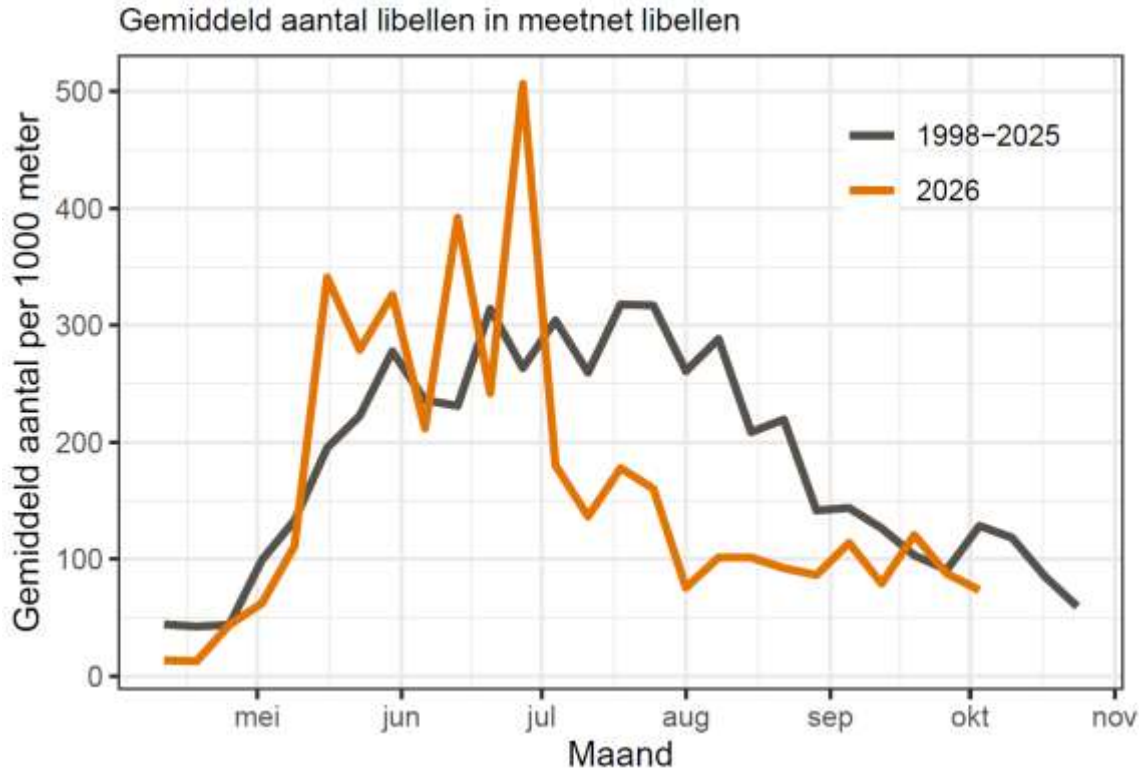

Beste teller,

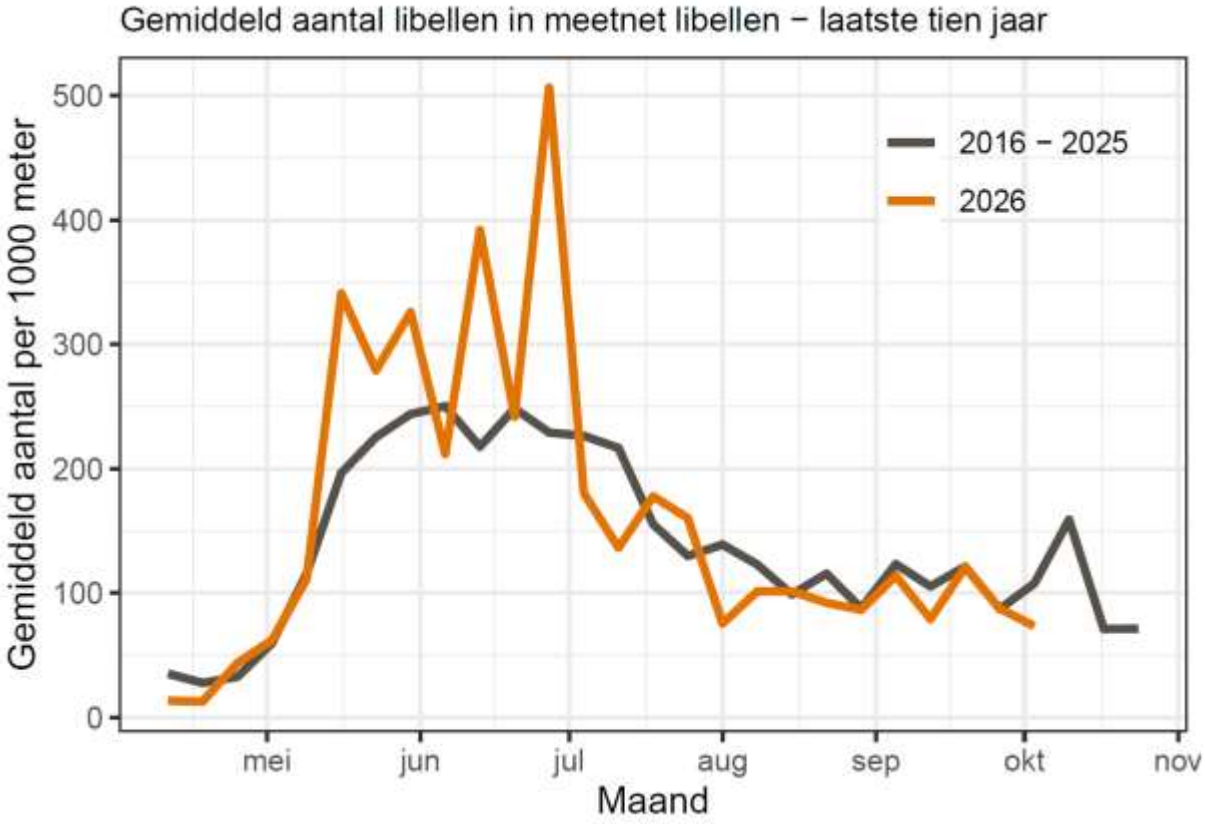
Het is, ook in september en oktober, nog lang warm en zonnig gebleven. Goed om te zien dat jullie in die periode ook zijn blijven tellen. De meest getelde soorten in de afgelopen twee weken zijn bruinrode heidelibel, paardenbijter en houtpantserjuffer.
Opvallend in de grafiek hiernaast is dat er in mei één week was waarin nauwelijks is geteld. In deze week (11-17 mei) kwam de maximumtemperatuur nauwelijks boven de 13 °C uit. Geen goed telweer dus.
Voor nu: zolang het nog zacht en zonnig weer blijft, mogen er nog steeds tellingen gedaan worden! Let er wel op dat we binnenkort de tellingen weer naar het CBS gaan sturen. Als je nog tellingen op papier hebt, of niet geüploade tellingen in de app, vragen we jullie om deze **vóór 1 november** in te voeren in het meetnetportaal.

Libellen in 2026

We hebben er in eerdere nieuwsbrieven al wat van gezien: 2026 was voor de voorjaarssoorten een relatief goed jaar, maar de zomersoorten deden het slecht.

Dezelfde grafiek kunnen we ook maken voor het jaar 2026 ten opzichte van de afgelopen tien jaar. Dan zien we dat het patroon is verschoven. In plaats van een min of meer gelijkmatige parabool, met de hoogste aantallen libellen in juli, zien we in de afgelopen tien jaar dat eerst de voorjaarssoorten pieken en dat het aantal libellen daarna gestaag afneemt. Het patroon van 2026 past daar goed bij. Ongetwijfeld hebben de droge zomers, die we sinds 2017 geregeld meemaken, hier veel invloed op gehad!

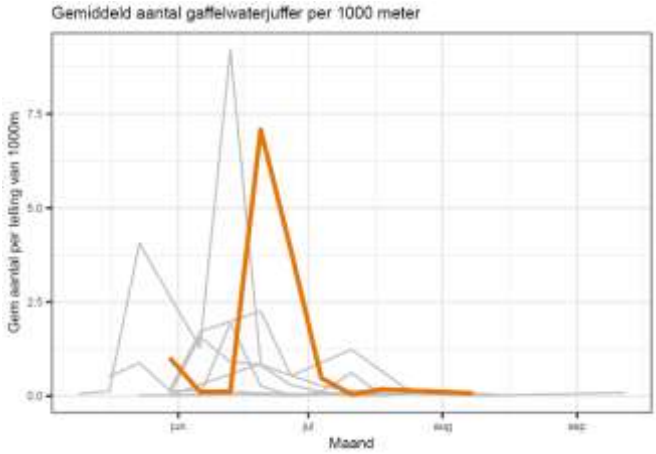

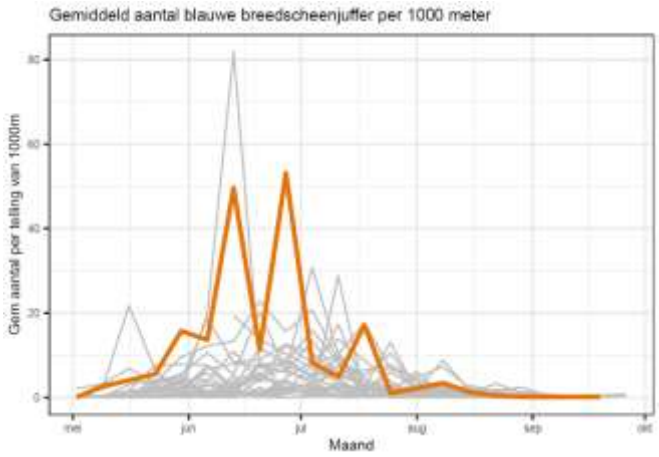
Niet alle voorjaarssoorten doen het goed. Dit jaar was weer een treurig jaar voor de soorten die al jaren hard achteruitgaan. Van de **speerwaterjuffer** werden slechts 6 individuen geteld en van de **maanwaterjuffer** maar 28. Ter vergelijking: het lantaarntje is de meest getelde soort met 22,5 duizend individuen.

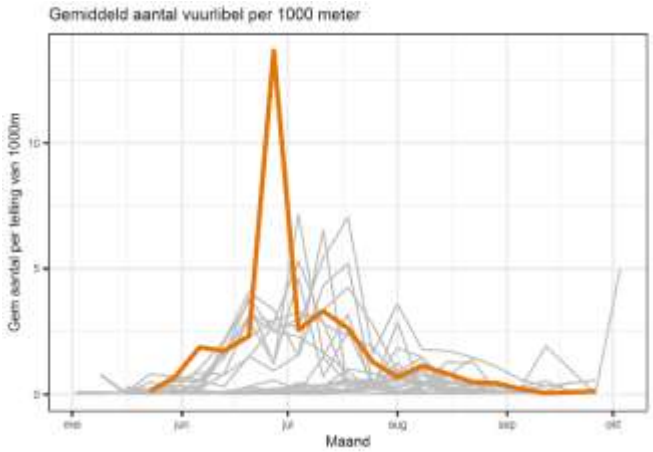

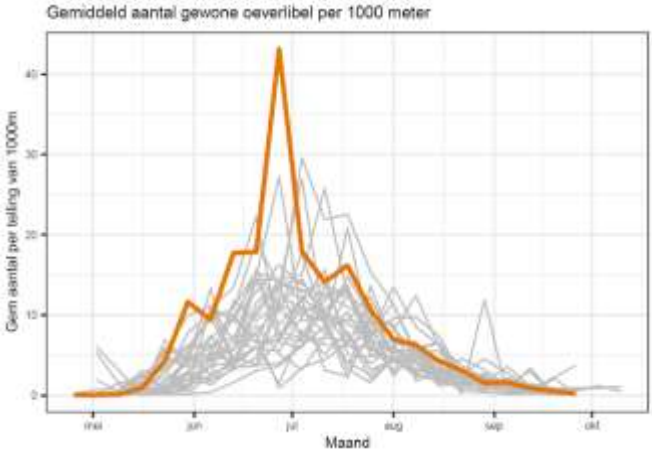
Maanwaterjuffer (foto: Albert Vliegenthart)

Enkele soorten deden het dit jaar bijzonder goed. ***Gaffelwaterjuffer***, ***blauwe breedscheenjuffer***, ***vuurlibel*** en ***gewone oeverlibel*** profiteren van hoge watertemperaturen, waarin de larven zich snel kunnen ontwikkelen. Omdat dit voorjaar uitzonderlijk warm was, warmde het water al vroeg in het voorjaar op.

Blauwe breedscheenjuffer (foto: Ab Baas)

SLOOT

Dit jaar werd de korte natuurfilm SLOOT gepubliceerd. Prachtige filmbeelden laten het leven onder water zien. Een aanrader om te kijken! Kijk op sloot.film.

Over de film

Onder water schuilt een wereld die steeds zeldzamer wordt en we bijna zijn vergeten.
Deze natuurfilm neemt je mee naar de oer-Hollandse sloot. Wat voor veel mensen niet meer is dan een watergang langs de weg of in een weiland, blijkt een levend ecosysteem vol verhalen. Onder het wateroppervlak bouwt een stekelbaarsje zorgvuldig zijn nest, takje voor takje, en verdedigt het fel zijn territorium. Watervlooien vermenigvuldigen zich in razend tempo, waterplanten reiken naar het licht en vormen de basis van al het leven dat volgt. Door de seizoenen heen ontvouwt zich een wereld die nog niet eerder zo dichtbij en gedetailleerd is vastgelegd. Met prachtige beelden laat de film zien hoe alles in de sloot met elkaar verbonden is. Een plek die iedereen kent, maar nog nooit zo in beeld is gebracht.

Persoonlijke gegevens meetnetaccount

In het meetnetportaal kun je in de instellingen je persoonlijke gegevens invullen. We willen graag benadrukken dat het niet verplicht is om deze gegevens in te vullen. Het enige dat we echt nodig hebben is een emailadres, waarmee je kan inloggen en we je kunnen bereiken wanneer we vragen hebben. De huisadresgegevens gebruiken we om een papieren versie van de Vlinderbalans op te sturen. Wanneer er geen adresgegevens bij ons bekend zijn, kunnen we alleen een digitale versie versturen. Een telefoonnummer kan ook handig zijn als we je willen bereiken, maar is dus niet verplicht om aan ons door te geven.

Save the date: Tellersdag op zaterdag 21 november

Het is alweer twee jaar geleden dat de laatste tellersdag was; hoog tijd voor een nieuwe editie! Deze dag is bedoeld voor de tellers van alle meetnetten, maar ook voor beheerders die de gegevens gebruiken. Dit keer doen we dat in het **Akoesticum** in Ede, vijf minuten lopen vanaf station Ede-Wageningen en ook goed te bereiken met de auto.

De datum is al geprikt**: zaterdag 21 november 12:30-16:30 uur**

We verwelkomen jullie graag met een gratis lunch, als dank voor al jullie inspanningen dit jaar. Daarna hebben we een interessant programma met lezingen, onderbroken door een theepauze. Voor wie dat wil sluiten we af met een gezellig samenzijn onder het genot van een (alcoholvrij of niet) drankje.

Details van het programma staan nog niet vast en volgen later, samen met de officiële uitnodiging. In ieder geval hebben we niet stilgezeten. Jullie gegevens zijn weer voor van allerlei projecten gebruikt en daar vertellen we jullie graag meer over. Houd de dag alvast vrij!

Opgeven kan al wel als je wilt, via deze link.

Hopelijk tot dan! En houd ook vast vrij: de **Landelijke dag van De Vlinderstichting** valt volgend jaar op **27 februari** (dus eenmalig niet de eerste zaterdag van maart zoals tot nu toe altijd het geval was).

Steun het Beschermingsfonds met een donatie aan ons Veluweloop-team

Op 10 oktober loopt het team We Motten Doorlopen van De Vlinderstichting bijna 90 kilometer tijdens de Veluweloop. Het team, dat bestaat uit 12 medewerkers van De Vlinderstichting, zamelt met deze sponsorloop geld in voor ons Beschermingsfonds. Vanuit het Beschermingsfonds wordt gewerkt aan onderzoek en het ontwikkelen en toepassen van concrete beschermingsmaatrelen voor bedreigde vlinders in Nederland.

Wil jij de lopers van ons team én de vlinders steunen? Doneer dan een bedrag, groot of klein, via deze link

Het team We Motten Doorlopen van vorig jaar.

Hoe meer geld er wordt opgehaald, hoe harder de lopers zullen lopen en hoe meer er geïnvesteerd kan worden in gerichte beschermingsmaatregelen. Mocht je de lopers persoonlijk willen aanmoedigen, dan kan dit langs de route van de Veluweloop die hier te vinden is.

Waarnemingen invoeren in juiste sectie

Het gaat bij heel veel tellers goed, maar af en toe komen we nog tellingen tegen waarbij alle waarnemingen zijn ingevoerd in sectie 1. Wanneer je in de Count4Nature app telt, is het belangrijk om met de pijltjes bovenin handmatig door de sectie te bewegen wanneer je je route loopt. Dit hebben we ingebouwd zodat er een dubbele controle is op het invoeren in de juiste sectie. Wanneer de GPS verspringt, hebben we altijd nog de back-up van de handmatig ingevoerde sectie. Mocht je er halverwege je telling achter komen dat je vergeten bent om door te klikken naar de volgende sectie, dan kun je dit tijdens de telling nog aanpassen. Hiervoor klik je op het potloodje bij de soort, waar je vervolgens via het potloodje van de exacte waarneming de sectie nog kunt corrigeren.

Verrassing

Een telverhaal van Ellen Tierie, teller in agrarisch gebied in Oost-Groningen:

Het is half 8 in de ochtend en het weerbericht belooft 37 graden. Met 20 graden en een staalblauwe lucht loop ik in de windstilte langs een leeg kanaal. Eergisteren is het waterplantentapijt van het water gehaald. Met lede ogen heb ik gekeken naar de tractor en de scheparm. Vorig jaar was ik ronduit onthutst nadat de loonwerker niet alleen het kanaal had uitgebaggerd maar ook de wallenkanten en het maaipad volledig had gekortwiekt. Dit jaar, echter, tilt de schep rustig de plakkaten uit het water en laat de oevers met rust. Maar toch: een leeg kanaal.

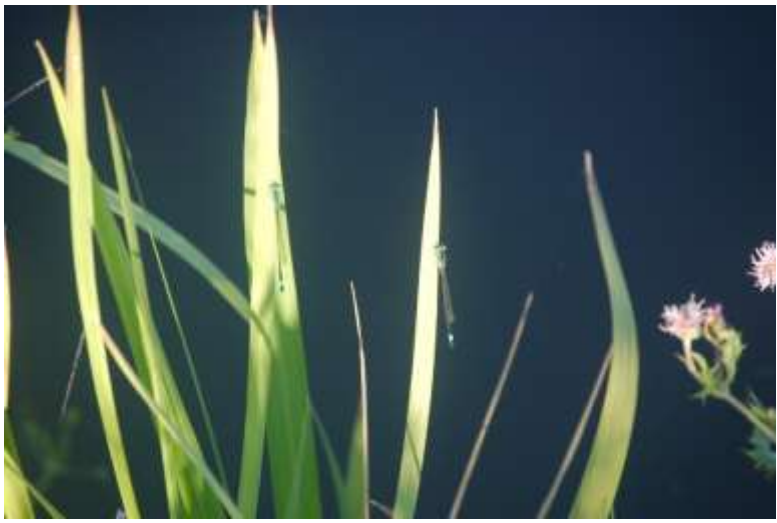
Een paardenbijter bewaakt zijn stukje kanaal. Alsof er hele hordes kapers op de kust zijn, vliegt hij vliegensvlug heen en weer. Een 20 meter verderop doet een andere paardenbijter hetzelfde. Ze kennen elkaars grens. Een kleine schermutseling als ze tegelijk in grensgebied komen en dan snel weer terug: is er achter hun rug toch een insluiper binnengevlogen?

Een overvliegende bruine glazenmaker wordt direct gesommeerd te verdwijnen en nog een stukje nagejaagd.

Terwijl ik het allemaal sta te bekijken, valt mijn oog op de oeverbegroeiing. Het wemelt er van de juffertjes! Ze dartelen tussen de oeverplanten, alleen of in paringswiel. En als ik even heel goed kijk, zie ik er talloze op stengels en sprieten zitten. Tijdens mijn laatste telling vond ik 57 houtpantserjuffers langs het hele kanaal al een behoorlijke score.....nu zie ik binnen 1 oogopslag 15 lantaarntjes.

Ik besluit te gaan tellen. Het is weliswaar vroeg maar dit is zo opmerkelijk, daar wil ik meer over weten. Ik kom op 300 lantaarntjes! Het zijn er waarschijnlijk veel meer: verscholen achter een stengeltje of dieper in het groen heb ik ze niet gezien. Wat een verrassing! En dat na de opschoning van het kanaalwater, toch een behoorlijke verstoring lijkt me.

De volgende dag ga ik weer: zelfde tijd, zelfde omstandigheden. Nu tel ik er ongeveer 80. Een zwerm boerenzwaluwen jaagt op dat moment boven het water. Sommigen nemen een duikvlucht en dippen hun snavel in het water. Zo drinken ze. Anderen wervelen langs de oever. De snavel wijd open. Mijn ontdekking blijkt een verrassingsmaaltijd. Deze globetrotters moeten goed opvetten voor de grote reis en dit buitenkansje is dan ook heel welkom.

Twee dagen later ga ik nogmaals tellen, nu op mijn normale tijd want het is lang zo warm niet meer: 10 lantaarntjes langs het hele kanaal. Waarschijnlijk de slimmerds van het stel....goed in verstoppen of gewoon geluk gehad. Afijn, je hoeft het niet allemaal te begrijpen en verklaren. Gewoon verwonderen is al genoeg.

Wil je ook je ervaring delen met andere tellers?

Heb je leuke ervaringen op je route en wil je die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag je verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.
Op Facebook is de groep Libellenmonitoring actief, waar libellentellers (en andere libellenliefhebbers) ervaringen uitwisselen en vragen stellen aan elkaar. Welkom!

Contact

Mocht je contact met ons willen, dan kan je ons altijd bellen of e-mailen.

Team Landelijk Meetprogramma Libellen
Gerdien Bos, Roy van Grunsven, Kim Huskens, Maurits Mocnik & José Kok
Tel.: 0317-467346
E-mail: meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief is specifiek voor tellers van het meetnet libellen. Er is ook een algemene nieuwsbrief van De Vlinderstichting, daar kan je je ook voor aanmelden op www.vlinderstichting.nl.

Mocht je geen prijs stellen op deze nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen het vakje bij Nieuwsbrief ontvangen uit te vinken. Klik hiertoe eerst op het groene vakje “aanpassen”. Vergeet op het einde niet om op “opslaan” te klikken.